

АЛЕКСАНДЪР ГРИН ИГРАЧКАТА

Превод от руски: Силвия Борисова, —

chitanka.info

I

Един прекрасен есенен ден, изпълнен с ясен хладен размисъл, слабо слънчево сияние и безшумно падащи жълти листа, се разхождах в градската градина. Алеите бяха пусти, миришеше на мокра шума и влажна пръст; в пурпурния листак просветваше чистото синьо небе. Това беше стара провинциална градина, прорязана надлъж и шир с криви пътечки; градина с долчинки, обрасли с коприва; с тухлени зидове, мостчета и полупрогнили беседки. Грамадни столетни липи и брези почти закриваха небето: беше чудесно да се полегне във влажната им сочна сянка и да се наблюдават малките червеногръди синигери, подскачащи по земята.

Вървах и размахвах бастунчето си, доволен напълно от този миг, от тишината и леките подиробедни мисли. Когато свърнах от алеята в една тясна крива пътечка, забелязах двама малчугани, клекнали във високата трева, и се приближих досами тях.

Сега ми е трудно да си спомня защо стана така. Аз съм твърде затворен човек и без желание общувам с когото и да е, дори с децата; може би ме бе привлякло съсредоточеното мълчание на малките непознати, прекъсвано от време на време от тихи напрегнати възклицания.

Двамата бяха толкова погълнати от заниманието си, че аз се промъкнах незабелязано почти на десет крачки и се спотаих зад едно дърво. Момчетата продължаваха да правят нещо свое, ясно само за тях и за никой друг. Протегнах врат и ги огледах. Единият, дванайсетгодишен може би, с кръгла глава и нисък, румен и загорял, правеше впечатление на силен и як. Другият — тъничък, висок, с бледо изпито лице и щръкнали уши, изглеждаше по-симпатичен: сякаш от съжаление природата го беше надарила с чудни, изразителни очи. И двамата бяха с летни гимназиални рубашки и бели униформени фуражки. Копривата и репейт ми пречеха да разгледам както трябва странното съоръжение, което бяха измайсторили. Бях сигурен, че тази незавършена постройка ще се превърне след време в грозна купчина

пръст и клечки с гръмкото название „Крепост на Поразяващата ръка“ или пък „Форт на бизоните“ — игра, от която се увличах и аз в онези благословени времена, когато дължината на панталоните ми не беше повече от един аршин.

Докато гадаех, по-голямото момче се наведе и задялка нещо с джобно ножче; така видях две колчета, стърчащи от земята близко едно до друго. Горе те се съединяваха от къса напречна пръчка, забита с пирони. Зад бледото момче се валяше мръсен омачкан парцал.

Момчето с кръглата глава бръкна в пазвата си и рече:

— Мислех, че съм я загубил. Пък тя била тука.

И измъкна нещо в юмрук и го показва на приятелчето си. После го хвърли на тревата. Това беше кълбо връв. А аз чух в този момент някакви тънички неясни звуци, сякаш изпод земята.

Гимназистчето свърши с дялкането и стана. Държеше дебело изострено парче дърво. Заби го в земята между вертикалните колчета, взе връвта и завърза грижливо и здраво единия ѝ край за току-що забитото колче. Другия край провеси през напречната пръчка и аз видях... примка! По-малкият, опрял ръце на колената си, наблюдаваше внимателно работата и старателно помагаше на своя другар с вежди и език, точно както в час по краснопис.

— Готово, Синицин! — каза набитото и като се огледа припряно, добави тържествено и сухо:

— Доведете престъпника!

II

И в този момент аз станах свидетел на неочаквана сцена. Мръсният парцал се оказа торбичка. Синицин я изтръска и на тревата изпадна сляпо котенце, което запристъпя безпомощно на мъничките си трепереци лапички. То се олюляваше, завираше глава в тревата и скимтеше жално и тъничко, цялото разтреперано.

— Реве! — каза Синицин, загледан с любопитство в движенията му. — Буланов, погледни — към тебе запълзя.

— Мисли си, че ще го оправдаем! — отвърна Буланов сърдито и хвана котенцето през коремчето. — Нали знаеш, Синицин, всички престъпници, преди да умрат, се правят на невинни. Какво пициш? У-у!

Аз излязох от прикритието си. Моята поява смути малките палачи: Буланов трепна и изпусна котето на тревата, Синицин се опули страхливо и замига, като подръпваше коланчето на рубашката си. Усмяхнах се приветливо и казах:

— Защо се стреснахте, момчета? Продължавайте, интересно е!

Те мълчаха и се споглеждаха и на сърдитите им изопнати лица беше изписана дълбока омраза към мене в този момент. Но аз нямах намерение да си тръгвам и добавих:

— Ама пъзльовци, а! Това какво е, люлка ли?

Изведнъж Буланов прихна неочаквано високо и се изчерви като вишня. Явно сравнението с люлката му се стори забавно. Синицин се изкашля и повлече жално-умолително:

— Това... това е... виждате ли... ами... бесилка. Искане да си поиграем... да... а...

И млъкна, задавен от вълнение, но Буланов му се притече на помощ:

— Ами нищо — процеди равнодушно той, втренчен в носовите набуцата си. — Играем си. Вие какво?

— Нищо, нищо, исках да погледам.

— Може би мислите да се бием? — продължи Буланов и се отдръпна недоверчиво. — Хич не се опитвайте, имам прашка в джоба.

— Ех, Буланов — казах аз укорно, — не ми е потрябвало да се бия. Но защо искахте да обесите котенцето?

— А на вас какво ви влиза в работата? — занарежда Синицин. — Не ви ли е все едно? И без това щяха да го удавят... И още три... Аз го поисках от готвачката. Ето...

— Все му е едно! — рече и Буланов.

— Ама вие не можете — забелязах аз. — Трябва да знаете как се прави.

Момчетата се спогледаха.

— Можем! — рече тихо Буланов.

— Как?

— Как ли? Ето как — заговори отново Синицин и бледото му лице поруменя замечтано, — ето как: слага се под бесилката... На стол... После палачът нахлузва примката и...

— Лъжеш! — прекъсна го разпалено Буланов. — Ето че излъга! По-напред се слага чувал... нахлузва се на главата... Е? Какво, не е ли тъй?

— Чувал ли? Да — повтори Синицин послушно. — А После — хоп! Ритват стола под него — и край.

— Кой ти е разказвал тези неща?

— Кой! Той — и посочи Буланов. — А пък той е чул от чичо си.

— И посинява! — заяви Буланов, намотавайки връвта на пръста си.

— Оставете котето! — казах аз. — Горкото! Откажете се от тази идея!

Децата мълчаха. Моите думи явно не ги изненадаха, те ги очакваха и хрисимият ми вид не ги излъга. Най-сетне, сърдит и червен, Буланов рече:

— Хората може, а котета — не, така ли?

— И хората не бива!

— А чичо казва — може — възрази момчето, огледа ме критично и добави: — Той е по-умен от вас. В чужбина е ходил.

Възраженията станаха безполезни. Авторитетът на чичото ме унищожиха окончателно в очите на моите противници. И как да ги убеждавам, че не чичото е по-умен, а аз?!... Ритнах миниатюрната

бесилка и тя се разпадна. Стреснати, гимназистчетата хукнаха да бягат, захвърлили на произвола на съдбата котето, торбата и неизползуваната връв. Животинчето мяучеше и пълзеше непохватно из високата трева.

Аз ги принудих да избягат, но бях ли победил? Не, защото те си останаха със своето ясно и логично убеждение: „Щом може хора, то какво остава за котките...“ Може би по-късно, когато животът им покаже ярко и отчетливо и опакото си, Синицин и Буланов ще се преизпълнят със съчувствие към котките и ще почнат да отглеждат грижливо охранени сибирски котараци — но как сега да се откажат от новото романтично удоволствие, което приближава детските им души към непонятния вълнуващ трагизъм на съвременето, увлекателен и интересен като роман за живота на — индианците? „Там“ бесят... И ние също...

Впечатленията на детството... Каква ли е съдбата им?

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.